

mysli jen žalobu pro obnovu, při které může býti jednáno o důvodu a o přípustnosti obnovy také ve spojení s věcí hlavní (§ 540 c. ř. s.), nebo hned po prohlášení rozhodnutí, kterým byla obnova připuštěna (§ 542 c. ř. s.). Při žalobě pro zmatečnost není nového projednávání věci hlavní, protože zákon v § 541 c. ř. s. nařizuje ve příčině žaloby pro zmatečnost toliko, že jest jednati a rozhodovati jen o prohlášení zmatečnosti. Bylo-li žalobě pro zmatečnost z důvodu § 529 prvý odstavec čis. 2 c. ř. s. vyhověno, jest tím věc vyřízena a žalobci to stačí, ježto byl exekuční titul odstraněn.

Čís. 7388.

Poštovního doručovatele soudních spisů jest pokládati za státního úředníka podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R II 293/27.)

Žalobce domáhal se na poštovním doručovateli Karlu M-ovi náhrady škody, kterou prý mu žalovaný způsobil porušením zákonitých předpisů při doručení platebního rozkazu v upomínacím řízení. Procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání uznal podle žaloby, o d v o l a c í soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

V nynějším období řízení jde jen o to, zda lze pokládati žalovaného Karla M-a za »státního úředníka« podle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. Tato otázka jest otázkou právní a nikoliv otázkou skutkovou, jak stěžovatel míní, takže tím padají všechny vývody rekursu o rozporu se spisy. Žalobce domáhá se na Karlu M-ovi náhrady škody, kterou utrpěl tím, že žalovaný jako doručovatel poštovního úřadu nedbal soudních předpisů o doručování žalob a shodných předpisů poštovních, doručiv žalobu s platebním rozkazem nikoli tehdejšímu žalovanému, nýbrž jeho manželce, od níž dal také podepsati potvrzení příjmu. Hned tu jest podotknouti, že stěžovatel není v právu, tvrdě, že vadné doručení nebylo »úředním jednáním« doručovatelovým, protože prý taková nedbalost nemůže býti zahrnována pod pojem »úředního výkonu«. Výklad stěžovatelův musil by vésti k důsledku, že by zmíněného dvorského dekretu nikdy nemohlo býti použito, neboť, dokud by úřední orgán jednal zcela podle předpisů, nic by se mu nedalo vytýkati, a pokud by tak nejednal, nebyl by již ve výkonu úřadu. V pravdě má se věc tak, že doručení soudního spisu náleželo do úřední působnosti doručovatelovy a že zůstalo úředním úkonem, i když snad bylo provedeno vadně. Dvorský dekret ze dne 14. března 1806, čis. 758 sb. z. s. předpisuje, že státní úředníci nemohou býti u civilních soudů pro své

úřední jednání nikdy žalování a že tudíž civilní soudce musí takové žaloby, které by byly podány proti státnímu úředníku pro úřední jednání, ihned odmítnouti. Podle účelu zákona, jemuž záleželo na tom, by o správnosti úředních úkonů rozhodovaly jen nadřízené úřady, nelze o tom pochybovati, že pod pojmem »státní úředníci« nutno rozuměti všechny státní orgány, které opatřují věci státní správy, ať již jsou to úředníci v užším slova smyslu, neb i zřizenci (srv. k tomu Randa o náhradě škody z roku 1912 str. 19 a Schadenersatz str. 50, Pražák, Spory o příslušnost str. 153, Ehrenzweig, System II./1 str. 632 a rozhodnutí čis. 1641 sb. n. s.). Při tom netřeba v souzeném případě řešiti otázku, zda lze dvorský dekret vztahovati i na osoby, které jen podle zvláštního příkazu a nikoli jako své povolání věci státní správy opatřují. Neprávem tudíž chce stěžovatel obmeziti řečený předpis — prý podle ducha doby, kdy byl vydán — jen na úředníky v užším slova smyslu, tedy — jak praví — na vyšší třídy státních zaměstnanců. Protože pak dvorský dekret má na mysli nároky jakéhokoliv druhu, tedy také nároky na náhradu škody, vyvozované z úředního jednání státního zaměstnance, běží již jen o to, zda Karel M. jako poštovní doručovatel byl v souzeném případě státním zaměstnancem, jak je zákon má na mysli. K této otázce jest přisvědčiti, aniž by bylo třeba obírat se v celé šíři obtížnou otázkou poštovníctví a naukou o poštovním regálu, jakož i právní povahou poštovních zaměstnanců. Šlo o doručení soudního spisu (upomínací žaloby s platebním rozkazem), jež má soud zaříditi z úřadu (§ 87 c. ř. s.) a jež nutno vykonati zpravidla poštou (§ 88 c. ř. s. a § 343 jedn. ř.). Pošta zastává tu tedy místo doručovacího orgánu soudu a provádí doručení svými orgány. Tím ovšem nestává se poštovní doručovatel soudním orgánem, nýbrž zůstává orgánem poštovním (proto nařizuje § 356 třetí odstavec jedn. ř. k provedení § 91 c. ř. s., že při stížnostech proti orgánu poštovní správy jest hledati odpomoc u nadřízeného poštovního a telegrafního ředitelství), ale opatřuje věc, vyvěrající z výsostné moci státu, věc státní správy. Již z tohoto důvodu nutno pokládati doručovatele soudních spisů za »státního úředníka« po rozumu dvorského dekretu a netřeba se tu ani dovolávati § 91 služ. řádu poštovních zaměstnanců (výnos ministerstva obchodu ze dne 16. prosince 1852, čis. 2649, čis. 100 Věst. min. obch.), jehož platnost stěžovatel popírá. Bez důležitosti jest také námitka stěžovatelova, že dvorský dekret z roku 1806 již proto nemohl mysliti na poštovní zaměstnance, že tehdy nebylo poštovníctví provozováno státem, neboť nehledíc k tomu, že opatřoval — jak řečeno — úkon doručovacího orgánu pro soud, nevadilo by rozšíření působnosti dvorského dekretu i na taková odvětví státní správy, která si stát vyhradil teprve během času pro jich důležitost pro veřejné blaho a která dává opatřovati svými orgány. Pokud konečně stěžovatel odvolacímu soudu vytýká, že prý nebyl oprávněn hleděti k námitce nepřipustnosti pořadu práva, uplatněné teprve v odvolání, že žalovaný, byv pro zmeškání odsouzen, byl s touto námitkou již vyloučen, že uznal připustnost pořadu práva a že se podrobil dovolanému soudu, jakož i že musilo býti za pravdivé pokládáno »skutkové tvrzení«

žaloby toho obsahu, že žalovaný nejednal ve výkonu své služby — jest vesměs v nepravu, neboť nepřipustnosti pořadu práva jest dbáti z úřadu i ve vyšších stolicích, kam věc přípustným opravným prostředkem došla (§ 42 j. n., § 240 třetí odstavec a § 477 první odstavec a čís. 6 c. ř. s.), na uznání druhé strany vůbec nezáleží a otázka, zda šlo o »úřední výkon« není otázkou skutkovou, kterou by bylo pokládati podle § 396 c. ř. s. za pravdivou, nýbrž otázkou právní.

Čís. 7389.

I v řízení ve věcech nepatrných lze podati mezitimní určovací návrh podle §§ 236 a 259 c. ř.s. s oceněním zájmu nad 300 Kč. V takovém případě určuje se příslušnost, řízení a přípustnost opravných prostředků odděleně pro mezitimní návrh podle výše jeho ocenění.

Mezitimní určovací návrh jest nepřipustným, týká-li se otázky, pro niž není přípustným pořad práva.

Před řádnými soudy nelze řešiti otázku, zda nájemce, příslušník československé církve, jest povinen platiti kostelní příspěvky pro katolickou církev k rukám pronajímatele. Otázka tato není předurčující povahy pro spor o placení zvýšeného nájemného, odůvodněného § 12 (2) čís. 1 zákona na ochranu nájemců ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., ježto prý vzrostly výlohy pronajímatele placením (zvýšením) kostelních příspěvků.

(Rozh. ze dne 5. října 1927, R II 319/27.)

Ve sporu majitelky domu proti nájemníku o zaplacení kostelního příspěvku pro katolickou církev vznesl žalovaný mezitimní návrh určovací, že jako příslušník církve československé není povinen platiti kostelní příspěvek pro katolickou církev k rukám žalobkyně. **Procesní soud první stolice** vyhověl mezitimnímu určovacímu návrhu. **Odvolací soud** zrušil mezitimní rozsudek pro zmatečnost a vrátil věc okresnímu soudu, by, vyčkaje pravoplatnosti, vydal o žalobě konečný rozsudek. **Důvody:** Rozsudek napadá odvolatelka z důvodu zmatečnosti podle § 477 čís. 6 c. ř. s., tvrdíc, že procesní soud rozhodl o věci nenáležející na pořad práva, poněvadž o sporné otázce jako otázce veřejnoprávní přísluší rozhodnutí pouze správním úřadům. **Názor tento není sice správným, neboť jedná se o zjištění soukromoprávního závazku, zda žalovaný je povinen platiti zvýšené nájemné, nicméně je však rozsudek zmatečný, protože o mezitimním návrhu nelze rozhodovati cestou spornou, nýbrž cestou nespornou podle § 25 zák. na ochr. náj. Žalobkyně domáhá se v žalobě výroku, že žalovaný je povinen hraditi žalobkyni kostelní přirážky k činžovní dani jí předepsané, a opírá žalobní nárok o § 12 zák. o ochr. náj. Výše ujednané činže je podle § 1090 obč. zák. podstatnou částí smlouvy nájemní, nemůže býti nájemné zvýšeno jednostranně se strany majitele domu, pak-li si pronajímatel právo na zvýšení nevyhradil, ovšem měl možnost nájemníku dáti výpověď,**